

Správa o kontrole očkovania v okrese Banská Bystrica od 1. 9. 2017 do 31. 8. 2018.

V okrese Banská Bystrica bola v rámci administratívnej kontroly povinného očkovania kontrolovaná zaočkovanosť detí vo všetkých ambulanciách lekárov pre deti a dorast. Zaočkovanosť detí v kontrolovanom období je takmer na rovnakej úrovni ako v roku 2017. Pri všetkých druhoch očkovania zaznamenávame mierny vzostup zaočkovanosti, okrem preočkovania proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2006. Zaočkovanosť u všetkých druhov povinného očkovania sa pohybovala na úrovni od 93,9% do 97,7 %. Pod hranicu 95% klesla zaočkovanosť v základnom očkovaní proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2016.

1. Základné očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde (tab. č. 1a).

V ročníku narodenia 2016 bolo tromi dávkami kombinovanej vakcíny (DTaP-VHB-HIB-IPV) z celkového počtu 1097 detí zaočkovaných 1054 detí, t.j. 96,1 % (tab.č.1a), čo predstavuje vzostup oproti minulému roku o 0,3 %. Z toho 816 detí (74,4%) bolo zaočkovaných vakcínou Infanrix Hexa a 238 detí (21,7%) bolo zaočkovaných vakcínou Hexacima. Evidujeme 35 odmietnutí (3,2 %) tohto druhu očkovania, čo je len o 0,5% menej ako v minulom roku.

Očkovanie proti invazívnym pneumokokovým infekciám (tab. č. 1b).

V tom istom ročníku bolo tromi dávkami konjugovanej pneumokokovej vakcíny z celkového počtu 1097 detí zaočkovaných 1051 detí t.j. 95,8%, z toho 376 detí (34,3%) bolo zaočkovaných vakcínou Synflorix (PCV 10) a 675 detí (61,5%) bolo zaočkovaných vakcínou Prevenar 13 (PCV 13). Oproti minulému roku je to vzostup zaočkovanosti len o 0,1 %. Pri tomto druhu očkovania evidujeme 38 odmietnutí (3,5 %), čo je 0,3% menej ako v minulom roku.

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde (tab. č. 2)

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v ročníku narodenia 2011 (preočkovanie v 6. roku života) bolo vykonané na 96,7 %, t.j. z celkového počtu 1045 detí bolo preočkovaných 1010 detí, čo predstavuje vzostup zaočkovanosti oproti minulému roku o 0,1 %.

V tomto ročníku evidujeme 23 odmietnutí očkovania (2,2 %), čo je o 0,2 % menej ako v minulom roku.

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 13.r. života (tab. č. 3)

Preočkovanie detí v 13.roku života v ročníku narodenia 2004 bolo vykonané na 97,7 %, čo predstavuje vzostup zaočkovanosti oproti minulému roku o 0,6 %. Z celkového počtu 881 detí bolo zaočkovaných 861 detí. V tomto ročníku evidujeme 16 odmietnutí očkovania (1,8 %), rovnako ako v minulom roku.

Základné očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde (tab. č. 4).

V ročníku narodenia 2016 bolo očkovanie vykonané na 93,9 %, to znamená, že z celkového počtu 1097 detí bolo zaočkovaných 1030, čo predstavuje vzostup oproti minulému roku o 1,8 %. V tomto ročníku evidujeme 40 odmietnutí očkovania (3,6%), čo je o 2,1 % menej ako vlani.

V ročníku narodenia 2015 bolo očkovanie vykonané na 95,2 %, to znamená, že z celkového počtu 1070 detí bolo zaočkovaných 1019. V tomto ročníku evidujeme 44 odmietnutí očkovania (4,1%), čo predstavuje pokles oproti minulému roku v tomto ročníku o 1,6%.)

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v 11. roku života (tab.č. 5)

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2006 bolo vykonané na 97,1 %, to znamená, že z celkového počtu 833 detí bolo zaočkovaných 809 detí, čo predstavuje pokles oproti minulému roku o 0,1 %. Evidujeme 12 odmietnutí očkovania (1,3 %).

V ročníku narodenia 2005 bolo preočkovanie vykonané na 97,7 %, z celkového počtu 878 detí bolo zaočkovaných 858 detí. Evidujeme 13 odmietnutí očkovania (1,5 %).

Očkovanie študentov zdravotníckych škôl, lekárskeho fakúlt a iných fakúlt zdravotníckeho zamerania vrátane nadstavbových škôl uvádza tab. č. 6.

V tomto období neboli doočkovaní žiadni študenti, nakoľko už boli očkovaní všetci v rámci základného povinného očkovania.

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek (tab. č. 7).

V ročníku narodenia 2018 boli narodení traja novorodenci HBsAg pozitívnej matky, dve deti boli očkované 1 dávkou vakcíny proti hepatitíde B a 1 jedno dieťa troma dávkami vakcíny. Jednému dieťaťu bolo zároveň hneď po narodení podaný aj HBIG, dvom deťom HBIG podaný nebol kvôli nedostupnosti.

Očkovanie pacientov hemodialyzačných oddelení a pacientov v peritoneálnej dialýze proti VHB (tab. č. 8).

Očkovanie proti vírusovej hepatitíde typu B u pacientov zaradených do DP v čase kontroly očkovania bolo indikované u 38 dialyzovaných pacientov, 34 pacientov (89,5%) bolo očkovaných proti hepatitíde B. 4 pacienti očkovaní neboli, nakoľko mali vytvorené protilátky.

Očkovanie pacientov v príprave na zaradenie do DP – 35 pacientov, zaočkovaných bolo 34, jeden pacient mal vytvorené protilátky proti VHB.

Očkovanie kontaktov HBsAg pozitívnych osôb a kontaktov chorých na VHB uvádza tabuľka č. 9a.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s chorými na VHB bolo indikované u dvoch osôb, obidva kontakty boli očkované, jeden jednou dávkou vakcíny a jeden troma dávkami vakcíny.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s nosičmi HBsAg bolo indikované u jednej osoby, očkovanie bolo odmietnuté.

Očkovanie ďalších osôb (tab.9b) – v okrese B. Bystrica nemáme zariadenia tohto typu.

Odporúčané očkovanie proti vírusovej hepatitíde A u detí vo veku dvoch rokov žijúcich v miestach s nízkym sociálnohygienickým štandardom (tab. č. 10).

V tejto skupine evidujeme 7 detí, z toho boli 3 deti zaočkované jednou dávkou vakcíny proti VHA.

Odporúčané očkovanie alebo očkovanie na žiadosť rodičov detí do 15 rokov života (tab. č. 11).

Spolu bolo zaočkovaných 861detí, oproti roku 2017 je to menej o 228 detí, čo znamená pokles o 26,5 %.

Kliešťová encefalitída – 104 detí

Chrípka – 5 detí do 3 rokov života, 69 detí od 3 rokov života

Vírusová hepatitída typu A – 145 detí

Meningokoková meningitída – 60 detí

Infekcie vyvolané S.pneumoniae - 0

Rotavírusové infekcie – 385 detí

Rakovina krčka maternice – 54 dievčat

Ovčie kiahne – 34 detí

Tuberkulóza – 5

Očkovanie proti chrípke a proti invazívnym pneumokokovým infekciám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb (tab. č. 12).

Proti chrípke bolo v týchto zariadeniach zaočkovaných 360 osôb, z celkového počtu 557 osôb, t.j. 64,6 %, čo je oproti minulému roku vzostup o 10,6 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám bolo očkovaných 32 osôb t.j. 5,7%.

1.1. Nižšia zaočkovanosť ako 95 % v okrese B. Bystrica bola zaznamenaná u detí v ročníku narodenia 2016 - základné očkovanie proti rubeole, osýpkam a parotitíde (93,9 %). Príčinou nižšej zaočkovanosti bolo odmietanie tohto druhu očkovania zo strany rodičov.

1.2. V okrese Banská Bystrica je 22 pediatrických obvodov.

1.3. Závažné nedostatky vo vedení dokumentácie o očkovaní neboli zistené.

1.4. Príčiny neočkovania novorodencov HBsAg pozit. matiek.

Očkovanie bolo indikované u 3 novorodencov HBSAg pozit. matiek, dve deti boli očkované 1 dávkou vakcíny proti hepatitíde B a 1 jedno dieťa tromi dávkami vakcíny. Jednému dieťaťu bolo zároveň hneď po narodení podaný aj HBIG, dvom deťom HBIG podaný nebol kvôli nedostupnosti.

1.5. Mimoriadne očkovanie nebolo vykonávané.

1.6. Utečenecké tábory v okrese B. Bystrica nie sú zriadené.

1.7. Uplatňovanie kontraindikácií voči očkovaníu podľa jednotlivých druhov podaných vakcín je nasledovné: celkom bolo zistených 25 kontraindikácií, všetky dočasné, čo znamená o 41,8% menej ako vlani

Kontraindikácie pri základ.očkovaní proti DTP- VHB- HIB-IPV, PCV

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Neurol.ochorenie	3	-	3
Mastocytóza	1	-	1
Opakované infekty dých. ciest	2	-	2
S p o l u	6	-	6

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 6.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	2	-	2
Recidivujúce infekty HCD	2	-	2
Chron. juv. artritída	1	-	1
S p o l u	5	-	5

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 13.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Onkologické ochorenie	1		1
S p o l u	1		1

Kontraindikácie pri očkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde – základ.očkovanie

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	3	-	3
Epilepsia	1	-	1
Recid. infekty HCD	3	-	3
Mastocytóza	1	-	1
S p o l u	8		8

Kontraindikácie pri preočkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Recid. infekty dých.ciest	1	-	1
Nádor mozgu	1	-	1
Epilepsia	1	-	1
Svalová dystrofia	1	-	1
DMO	1	-	1
S p o l u	5		5

Tab.2 Iné dôvody neočkovania

Okres	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia zistených od 1.9. 2017 do 31.8. 2018				
	odmietnutie očkovania	pobyt v zahraničí	nedostavenie sa na očkovanie	odklad očkovania	Spolu
Banská Bystrica	221	9	28	23	281

1.8. Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami k 31. 8. 2018.

K 31.8. 2017 bolo zistených 40 dočasných kontraindikácií, z toho 24x nebolo doočkovanie vykonané z nasledovných dôvodov:

- kontraindikácia stále pretrváva – 19x
- nedostavili sa na očkovanie (cas. socialis) – 5x

Tab. 3

Okres	Dočasné kontraindikácie zistené od 1. 9. 2016 do 31. 8. 2017		
	celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2018	
		abs.	%
B. Bystrica	34	16	47,1

1.9. Nežiadúce reakcie podľa druhu vakcíny a podľa typu reakcie.

Nežiadúce reakcie po očkovaní neboli hlásené.

1.10. S kým, kedy a s akým výsledkom boli nedostatky vo výkone očkovania prerokované.

Nedostatky vo výkone očkovania sa týkali v odmietaní očkovania zo strany rodičov detí. S odmietnutím očkovania zo strany rodičov sme sa stretli vo všetkých pediatrických obvodoch. Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú.

1.11. Návrhy na riešenie problémov a opatrenia na odstránenie nedostatkov pri zabezpečovaní výkonu očkovania.

Nutná zmena legislatívy, problémy pri odmietnutí očkovania. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.

Lekári boli upozornení na povinnosť písomného hlásenia odmietnutie očkovania rodičmi, nakoľko niektorí túto povinnosť ignorujú.

2.

Tab.4 Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2017 do 31.8.2018 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2017 do 31. 8. 2018 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období	
	základné očkovanie	preočkovanie

	DTaP-VHB-HIB-POLIO	pneumokokové invazívne ochorenia	osýpky mups rubeola	DTaP-IPV v 6. roku života	osýpky mups rubeola v 11.roku života	DTaP-POLIO v 13. roku života
B. Bystrica	1	0	0	-	6	0
Spolu	1	0	0	-	6	0

Tab.5 Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1.9.2017 do 31.8.2018 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania od 1.9.2017 do 31.8.2018	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2018
Banská Bystrica	27	256
Spolu	27	256

3. Vykonat' kontrolu zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Tab. 6 Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

Okres	Celkový počet pediatrických obvodov	Počet kontrolovaných obvodov			
		Spolu	z toho počet ambulancií		S písomnou evidenciou teploty v chladničke nepretržite
			So samostatnými chladničkami na uskladnenie vakcín, bez výparníka vybavených chladničkovými teplomermi	S iba v pracovných dňoch	
Banská Bystrica	22	22	22	22	0

Vo všetkých pediatrických obvodoch majú chladničky bez výparníka. Teplomermi majú chladničky vybavené vo všetkých obvodoch, teplotu v chladničkách kontrolujú a evidujú iba v pracovných dňoch.

4. Uviest' zistené nedostatky v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov, spôsobom výdaja vakcín a transportom vakcín z lekárne do pediatrickej ambulancie.

Na pediatrických obvodoch nemajú väčšie zásoby očkovacích látok, nakoľko pri väčšine pediatrických obvodov sa v blízkosti nachádzajú lekárne, v ktorých zdravotná sestra preberie očkovaciu látku. Potrebná očkovacia látka sa preberá len v množstve pre pozvaných očkovaných.

4. Záver:

V okrese B. Bystrica je celkom 22 pediatrických obvodov. Zaočkovanosť detí v kontrolovanom období je takmer na rovnakej úrovni ako v roku 2017, pri všetkých druhoch očkovania zaznamenávame len mierny vzostup zaočkovanosti. Zaočkovanosť u všetkých druhov povinného očkovania sa pohybovala na úrovni od 93,9% do 97,7 %.

Pod hranicu 95% klesla zaočkovanosť v základnom očkovaní proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2016.

Zaočkovanosť nižšia ako 90% bola zistená v 7 obvodoch. Príčinou nižšej zaočkovanosti v týchto obvodoch bolo najmä odmietanie očkovania zo strany rodičov.

V základnom očkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde typu B hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde v ročníku narodenia 2016 zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 0,3 %, v očkovaní proti pneumokokovým invazívnym infekciám v tom istom ročníku zaznamenávame vzostup len o 0,1 %.

V základnom očkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2016 zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 1,8 %.

V preočkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 6. roku života v ročníku narodenia 2011 zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 0,1%, v preočkovaní proti týmto ochoreniam v 13. roku života v ročníku narodenia 2004 zaznamenávame vzostup o 0,6%.

V preočkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v 11. roku života zaznamenávame oproti minulému roku pokles o 0,1%.

V rámci odporúčaného očkovania alebo očkovania na žiadosť rodičov u detí do 15 rokov života bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenaný pokles o 26,5 %.

V celkovej zaočkovanosti proti chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb zaznamenávame oproti minulému roku vzostup o 10,6 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám bolo zaočkovaných 32 osôb, t.j.5,7%.

Počas kontroly očkovania k 31. 8. 2018 bolo zaznamenaných 26 dočasných kontraindikácií čo je o 39,5 % menej ako v roku 2017..

Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami zistenými v období od 1.9. 2016 do 31.8. 2017 bolo uskutočnené v 16 prípadoch t.j. z celkového počtu 40 dočasných kontraindikácií bolo doočkovaných 40 %, v 19 prípadoch kontraindikácie stále pretrvávajú, v 5 prípadoch sa rodičia s deťmi opakovane nedostavili na očkovanie.

Vo všetkých pediatrických obvodoch sme sa stretli s odmietaním očkovania zo strany rodičov. Od 1.9.2017 do 31.8. 2018 evidujeme v kontrolovaných ročníkoch narodenia 221 odmietnutí očkovania, z toho 35 kompletných. V ročníkoch, ktoré tohto roku nepodliehajú kontrole očkovania bolo nahlásených 27 kompletných odmietnutí očkovania, kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím očkovania k 31.8.2018 – 256 detí. V období od 1.9. 2017 do 31.8.2018 evidujeme v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania aj čiastočné odmietnutia očkovania u 7 detí, týkajú sa hlavne preočkovania proti rubeole, osýpkam a parotitíde.

Tohto roku zaznamenávame pokles odmietania očkovania rodičmi, v kontrolovaných ročníkoch bol zaznamenaný pokles o 47,8 %. V ročníkoch, ktoré tohto roku nepodliehajú kontrole očkovania bol zaznamenaný len mierny pokles (0,1 %)

Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.